

УДК 336.22

**Оксана ДЕСЯТНЮК,
Володимир ДМИТРІВ**

СТАБІЛЬНІСТЬ ОПОДАТКУВАННЯ ТА ЇЇ ВПЛИВ НА ЕКОНОМІЧНИЙ РОЗВИТОК ДЕРЖАВИ

Досліджено сутність і роль стабільності оподаткування у забезпеченні процесу економічного розвитку. Висвітлено основні теоретико-прикладні засади функціонування стабільності оподаткування. Наведено приклади порушення податкового законодавства, а також здійснено оцінку впливу діючої системи оподаткування на макrorівні. Окреслено основні тенденції діяльності держави в інвестиційно-інноваційній сфері, ключові цілі та завдання у контексті довгострокового розвитку національної економіки. Запропоновано основні напрями забезпечення стабільності оподаткування.

Ключові слова: стабільність оподаткування, економічний розвиток, податкове законодавство, фіскальна політика, інновації.

Оксана ДЕСЯТНЮК, Владимир ДМЫТРИВ

Стабильность налогообложения и ее влияние на экономическое развитие государства

Исследована сущность и роль стабильности налогообложения в обеспечении процесса экономического развития. Освещены основные теоретико-прикладные основы функционирования стабильности налогообложения. Приведены примеры нарушения налогового законодательства, а также осуществлена оценка влияния действующей системы налогообложения на макроуровне. Определены основные тенденции деятельности государства в инвестиционно-инновационной сфере, ключевые цели и задачи в контексте долгосрочного развития национальной экономики. Предложены основные направления обеспечения стабильности налогообложения.

Ключевые слова: стабильность налогообложения, экономическое развитие, налоговое законодательство, фискальная политика, инновации.

Oksana DESYATNYUK, Volodymyr DMYTRIV

Taxation stability in Ukraine and its influence upon economic development

Introduction. Numerous amendments in the system of legal process at taxation in Ukraine contradicts the main principle of stability of tax regulations and impacts both tax-payers and national socio-economic development. Additionally, the processes in taxation are accompanied with changes in political ideological, economic relations and the whole society that are complex hierarchic structure of communication between managerial bodies, business entities and individuals. It requires more substantial research of relevant problems in the sphere of stability of taxation and its influence upon national economic development.

© Оксана Десятнюк, Володимир Дмитрів, 2016

Purpose. *The article aims to comprehensive research of main problems in stability of taxation, their origin, analysis of basic instruments to impose taxation stability as well as directions to update them.*

Results. *The author investigated the nature and role of taxation stability in securing of economic development. There were highlighted the main theoretic and applied fundamentals of taxation stability. The issue contains the examples of tax regulations' violations, assessment of valid tax regulations' impacts on micro level. The main trends of governmental regulations within investment & innovations sphere, key objectives and tasks in long-term development of national economy were described. The author suggested the main directions to secure taxation stability.*

Conclusions. *Inconsistency and fragmentariness of governmental policy in taxation, lack of financing of relevant problems, lack of scientific research in Ukraine, absence of organizational and financial support for innovative ventures, absence of efficient control after innovative activities and innovative policy management obstruct greatly the implementation of key directions of innovation development, which is stated in a number of legislative decrees.*

Keywords: *taxation stability, economic development, tax regulations, fiscal policy, innovations.*

JEL Classification: H25, H26.

Постановка проблеми. Важливою проблемою сьогодні нашої держави є те, що вітчизняні законотворці регулярно ігнорують вимоги законодавства, вносячи зміни в норми про податки та збори з порушенням встановлених Податковим кодексом строків. Так, згідно з п. 4.1.9 Податкового кодексу України зміни до будь-яких елементів податків і зборів не можуть вноситися пізніше, ніж за шість місяців до початку нового бюджетного періоду, в якому будуть діяти змінені правила та ставки оподаткування. Перелік податків і зборів, їхні ставки, а також податкові пільги при цьому, не можуть переглядатися протягом податкового року.

Як зазначає професор Д.О. Гетманцев, порушення згаданих приписів набуло в Україні регулярного характеру. З року в рік вони стають більш суттєвими, позбавляючи платників податків можливості планувати свої податкові витрати [1].

Така ситуація пов'язана з тим, що Податковий кодекс встановлює наведені об-

меження, не передбачаючи будь-яких санкцій за їх порушення. Подібний стан речей вступає в конфлікт із сучасною світовою юридичною практикою. Розглядом таких справ вже займається Європейський суд з прав людини, до якого звертаються підприємці, що постраждали від спровокованої державою нестабільності оподаткування.

Законодавчо встановлено обов'язкову норму, що породжує обґрунтовані «законні сподівання» у платників податків щодо майна, які вони повинні (або не повинні) сплатити в наступному податковому періоді, зберігши або відчуживши майно. З цього випливає, що хоча платник податку не має права на позов про скасування закону, прийнятого з порушенням п. 4.1.9 ПК, однак він володіє правом на відшкодування збитків, нанесених йому встановленням нової податкової норми в порушення цього пункту, якщо доведе, що додаткові витрати виникли у нього внаслідок порушення його законних очікувань.

Якщо держава затвердила певні обмеження концепцією (в цьому випадку – щодо

стабільності податкового законодавства), то є очевидним, що, відступаючи від них, вона діє протиправно. Введення правової концепції щодо внесення змін у сфері оподаткування породжує обґрунтовані очікування майнового характеру. Професор Д.О. Гетманцев стверджує, що в подібних випадках держава зобов'язана відшкодувати збитки платників податків: "Вітчизняні платники податків вже зараз мають достатньо підстав для захисту своїх прав, порушених у зв'язку з недотриманням державою п. 4.1.9 ПК, безпосередньо в адмінсудах шляхом стягнення збитків з держави. Подібна судова практика у нас поки що відсутня через пасивність платників податків та нерішучість адмінсудів, що з побоюванням ставляться до застосування норм рішень ЄСПЛ у власній практиці" [1].

Нагадаємо, з 1 січня поточного року набули чинності зміни до Податкового кодексу України. Так, Законом "Про внесення змін в Податковий кодекс і деякі законодавчі акти України про забезпечення збалансованості бюджетних надходжень у 2016 році", зокрема, встановлено з 2016 р. уніфіковану ставку єдиного соціального внеску (ЄСВ) у розмірі 22% та скасовано 3,6% ЄСВ, що утримується із зарплати працівників [4].

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблеми стабільності оподаткування привертають увагу низки науковців і фахівців-практиків. Серед них доцільно виокремити праці таких дослідників з актуальних питань стабільності оподаткування та його впливу на економічний розвиток, як : Д. Гетманцев [1], С. Юрій, А. Крисоватий, І. Майбуров, Т. Кошук [2], Л. Сало [3] та ін.

Поряд з цим, варто зазначити, оскільки процеси в оподаткуванні супроводжуються системними змінами суб'єктів політичних, ідеологічних, економічних відносин і всього суспільства в цілому, які є складною ієрархічною системою взаємовідносин органів управління, видів економічної діяльності,

підприємств і кожного члена суспільства, то це вимагає ґрунтовніших досліджень актуальних проблем в сфері стабільності оподаткування та його детермінованого впливу на економічний розвиток в країні.

Метою статті є дослідження основних проблем щодо забезпечення стабільності оподаткування, вивчення причин їхнього виникнення та аналіз на цій основі основних інструментів забезпечення стабільності оподаткування та формування напрямів його удосконалення.

Виклад основного матеріалу дослідження. Важливим завданням держави є створення загальних умов для розвитку підприємництва та інноваційної діяльності, формування ринкового середовища, яке стимулювало б інноваційний розвиток, сприяло залученню приватного національного й іноземного капіталу у виробництво наукоємної продукції, заохочення різних форм кооперації між державним, академічним і підприємницьким секторами наукової та практичної діяльності. Саме партнерство держави та приватного бізнесу знижує ризики неефективних рішень у сфері інноваційного розвитку. Тому центр уваги у вирішенні проблеми співіснування держави та ринку переноситься на забезпечення взаємного доповнення їхнього функціонування.

Постійна мінливість податкового законодавства – це головна перешкода для залучення у сферу в інноваційної діяльності як вітчизняних, так і іноземних інвестицій. Умови ведення бізнесу завжди ускладнюються введенням змін заднім числом. Змінюючи "правила гри" для платників податків, держава стає ненадійним партнером і тим самим створює умови не тільки для порушення податкового законодавства, а й відлякує інвесторів від вкладення капіталу в інноваційні проекти на певний період. Потенційні інвестори потребують не тимчасових податкових привілеїв або нижчих ставок оподаткування

порівняно з іншими країнами, а вираженої та передбачуваної податкової системи.

Інноваційна діяльність є ризикованою та такою, що приносить прибутки з певним часовим відстроченням. Тому для її підтримки всі країни застосовують певні механізми стимулювання. Зокрема, у нормативно-правовому полі України закріплено низку таких відповідних пільг і стимулів:

- звільнення технологічних парків та їх учасників від сплати податку на додану вартість;
- звільнення від сплати мита при ввезенні обладнання для проектів технологічних парків та інноваційних проектів;
- звільнення від сплати 50% податку на додану вартість за операціями з продажу товарів, пов'язаних із реалізацією інноваційних проектів, і 50% податку на прибуток, одержаного від цих проектів [5].

З 1999 р. дія законодавчих норм щодо цих стимулів неодноразово призупинялась і згодом вони були скасовані взагалі, а до Податкового кодексу положення щодо безпосередньої підтримки інноваційної діяльності взагалі не включено. Ухвалення Податкового кодексу України (ПКУ) було політичним рішенням, що відкриває новий етап розвитку в оподаткуванні. Під час розробки різних варіантів ПКУ ставилася мета не механічно зібрати та систематизувати всі податкові норми в одному документі, а відобразити в ньому єдину концепцію податкової реформи, усунути численні правові колізії між чинними податковими нормативно-правовими актами. Передбачалося створити законодавче поле для податкової системи, яка стимулювала б інвестиції в інновації, оновлення виробництва, інфраструктури у високотехнологічних галузях економіки, а також розвиток середнього та малого бізнесу.

Введенням в дію з 2 лютого 2010 р. ПКУ український уряд прагнув вирішити такі принципи завдання [5]:

1. Забезпечення інноваційного розвитку економіки.

2. Створення сприятливих умов оподаткування для залучення прямих іноземних інвестицій.

3. Стимулювання інноваційно-інвестиційної діяльності:

- запровадження спеціальних податкових режимів;
- запровадження податкових канікул для новостворених підприємств;
- запровадження пільг з податку на прибуток і додану вартість, орієнтованих на енергозбереження;
- запровадження прискореної амортизації;
- удосконалення порядку відшкодування податку на додану вартість.

Тривалий час податкове стимулювання інноваційної діяльності в Україні законодавчо не забезпечується, адже у 2005 р. преференційні норми розділу V (“Особливості в оподаткуванні та митному регулюванні інноваційної діяльності”) Закону України “Про інноваційну діяльність” було вилучено. Сьогодні Податковим кодексом України гарантується лише податкове стимулювання впровадження підприємствами енергоефективних технологій шляхом звільнення від оподаткування 80% їхнього прибутку, отриманого від продажу на митній території України товарів власного виробництва за переліком, установленим КМУ, а також 50% прибутку, одержаного від здійснення енергоефективних заходів і реалізації енергоефективних проектів суб’єктів господарювання, що введені до Державного реєстру підприємств, установ, організацій, які здійснюють розроблення, упровадження та використання енергоефективних заходів та енергоефективних проектів.

Національна економічна й податкова політика в інноваційній сфері повинна одночасно забезпечувати стійке економічне зрос-

тання в поєднанні зі збільшенням доходів держави. Зростання фіскальних надходжень можливе за рахунок розширення бази оподаткування, підвищення податкових ставок і ефективності податкового адміністрування.

Зазначимо, що згаданий раніше пункт 4.19 ст. 4 ПК встановлює обмеження для внесення змін тільки до положень, що регулюють елементи податку. Інші змінені норми можна приймати впродовж усього бюджетного року практично без жодних істотних обмежень, що також породжує правову невизначеність податкових відносин. Однак навіть цих досить ліберальних рамок законодавці не дотримуються, а принцип стабільності податкового законодавства у вітчизняних реаліях є, швидше, задекларованим прагненням, ніж реально діючою правовою нормою. Практично кожного року цей принцип ігнорується, повністю нівелюючи критерій чіткої визначеності податкового законодавства та позбавляючи платників податків можливостей достовірного податкового планування.

Логіка загальноприйнятої у правозастосуванні юридичної кваліфікації змін до податкового законодавства, ухвалених всупереч п. 4.1.9 ПК, така. Закон, який вносить подібні зміни, вважається чинним, оскільки не суперечить Конституції, як і іншим нормативно-правовим актам. Норма п. 4.1.9 ПК встановлює обмеження, не передбачаючи жодних наслідків (зокрема санкцій) у разі його порушення. Платникові податків нічого не залишається, окрім того, як виконувати закон. Однак практика Європейського суду з прав людини (ЄСПЛ) пропонує інше бачення цієї проблеми. Так, у п. 21 рішення ЄСПЛ у справі Федоренка проти України від 30.06.2006 р. зазначено, що, відповідно до прецедентного права органів, які діють на підставі Конвенції, право власності може виступати у формі не тільки майна, а й “виправданих очікувань” від ефективного використання права власності. У рішенні ЄСПЛ у справі Стретч про-

ти Об'єднаного Королівства від 24.06.2003 г. майном, у значенні ст. 1 Протоколу 1 до Конвенції (встановлює право особи на мирне володіння своїм майном), вважається, зокрема, “законне і обґрунтоване очікування набути майно або майнове право” [1].

Таким чином, наявність згаданої вище обов'язкової норми ПКУ породжує у платників податків обґрунтовані “законні очікування” щодо майна (податку), який підлягає (або не підлягає) сплаті в наступному податковому періоді, за умови збереження або відчуження власного майна. Виходячи з цього, хоча й платник податків не має права на позов про скасування законодавчих змін, однак в нього є право на відшкодування збитків, завданих йому цими змінами встановленням податкової норми всупереч п. 4.1.9, якщо аргументовано доведе, що втрати спричинені порушенням законних очікувань такого платника податків.

Як свідчить позиція ЄСПЛ (рішення якого є в Україні джерелом права) у справі 41/74 Yvonne Van Duyn vs Home Office принцип юридичної визначеності означає, що зацікавлені особи можуть покладатися на зобов'язання, взяті державою, навіть коли вони закріплені в нормативному акті, який взагалі не має автоматичної прямої дії. Така дія зазначеного принципу пов'язана з іншим принципом відповідальності держави, котрий полягає в тому, що держава не може посилатися на власне порушення зобов'язань для уникнення відповідальності. Якщо держава затвердила певну правову концепцію, якою в описаному випадку є стабільність податкового законодавства, то вона чинить протиправно, коли відступає від заявленої поведінки або політики, оскільки погодження такої політики (поведінки) дало підстави для виникнення обґрунтованих очікувань в осіб щодо її дотримання державою чи органом публічної влади.

Позиція ЄСПЛ справедлива, виходячи не тільки з теорії права, а й звичайного здо-

рового глузду, адже держава, володіючи податковим суверенітетом, має право встановлювати норми, зокрема, і з порушенням (а можливо, і скасуванням) нею ж встановлених процедур. Проте в такому випадку вона зобов'язана відшкодувати збитки платникам податків, які виникли у зв'язку з порушенням їхніх законних очікувань.

На нашу думку, механізм захисту прав платників податків внаслідок порушення державою принципу стабільності правового поля у сфері оподаткування варто також передбачити безпосередньо в законодавстві, внівши вищеприписане правило, яке застосовує ЄСПЛ.

У цьому контексті зазначимо, що власне нормативно-правова база, програмні документи, суб'єкти інституційного забезпечення інноваційної діяльності, а також інноваційна інфраструктура є тими ключовими елементами, що формують інституційне середовище інноваційного розвитку економіки України. Відтак, можна говорити про прямий зв'язок стабільності оподаткування з ефективністю інноваційної діяльності й економічного розвитку загалом. Відповідно до цього, вважаємо за доцільне додатково проаналізувати стан інституційного забезпечення інноваційної діяльності в Україні.

Інституційні трансформації в інноваційній сфері відповідають загальнодержавним тенденціям і базуються, зокрема, на таких принципах: системність інституційних процесів в інноваційній сфері (необхідність урахування взаємодії та супідрядності різних рівнів господарського механізму й інноваційної сфери, у межах яких відбуваються інституційні трансформації); узгодженість інституційних процесів в інноваційній сфері із загальними соціально-економічними інституційними трансформаціями; комплексність оцінки інституційних процесів в інноваційній сфері (урахування всебічних наслідків інституційних процесів як у рамках інноваційної сфери діяльності,

так і поза її межами); динамічність процесів інституційних змін в інноваційній сфері (систематичне поповнення й уточнення напрямів інституційних процесів в інноваційній сфері в середньо- і довгостроковій перспективі в міру надходження інформації щодо пріоритетності соціально-економічного розвитку країни), інтенсивності використання ресурсів та особливостей впливу світових інтеграційних процесів тощо. Однак недотримання в Україні на практиці цих принципів, а також нехтування законами сучасного інституціалізму не дозволили досі сформуванню у нашій країні результативне інституційне забезпечення інноваційної діяльності.

Розробка та впровадження цього забезпечення особливо актуальні для розвитку пріоритетних галузей промисловості, зокрема, машинобудування, суднобудування, літакобудування тощо.

Основні тенденції діяльності держави в інвестиційно-інноваційній сфері формують універсальні, перевірені світовою практикою рекомендації щодо змісту й основних завдань державної підтримки інвестиційно-інноваційного розвитку, до основних з яких можна віднести:

- ухвалення відповідних нормативно-правових рішень у сферах, які традиційно закріплені за державою;
- активне сприяння трансферу технологій;
- налагодження кооперації та партнерства між державою та приватним сектором за всіма напрямками інвестиційно-інноваційної діяльності, можливість брати участь у тих чи інших сферах створення інновацій, що мають як велику суспільну користь, так і значущість для приватного сектору;
- фокусування національних зусиль на технологіях, яких потребують підприємства національної економіки.

Відповідно, суб'єкти інституційного забезпечення та виконувані ними функції у

сфері інвестиційної та інноваційної діяльності в Україні відображені в табл. 1.

Ключові цілі та завдання економічного розвитку відображено в низці законодавчих і нормативно-правових документів, найважливіші з яких подано в табл. 2.

Разом із тим варто зазначити, що в чинному законодавстві не чітко визначені засади розвитку національної інноваційної системи, не конкретизована її структура. Окремі сегменти цієї системи, зокрема інституційний устрій інноваційної сфери, пріоритети науково-технічного й інноваційного розвитку економіки, програмно-цільове фінансування науково-технічної та інноваційної діяльності, підтримка підприємництва у сфері інновацій та трансферту технологій, розвиваються не узгоджено.

Однією із ключових причин неможливості утвердження в Україні інноваційно-технологічного розвитку є нестабільність податкового законодавства.

Стабільний розвиток на основі відкритого доступу не варто ототожнювати зі швидкими економічними темпами зростання країн, які живуть за рахунок експлуатації дешевих людських (Китай) чи природних (арабські країни, Росія) ресурсів. Їх багатство є тимчасовим [17]. З часом вони вичерпуються або дешевшають, а залежність від них призводить до падіння економічного потенціалу країни, що може призвести і до краху національної економіки (прикладом є СРСР, чи Венесуела) [18].

Головним у системі формування інституціонального середовища в Україні є фінансовий аспект. У межах цього напряму

Таблиця 1

Характеристика суб'єктів інституційного забезпечення інвестиційно-інноваційної діяльності в Україні*

№	Суб'єкт інституційного забезпечення	Функції, покладені на суб'єкт інституційного забезпечення
1.	Верховна Рада України	Розробляє та ухвалює нормативно-правові документи щодо інвестиційного та інноваційного розвитку.
2.	Кабінет Міністрів України	Забезпечує розвиток і підтримку науково-технічного та інноваційного потенціалу держави, у т. ч. шляхом забезпечення розроблення та реалізації програм структурної перебудови галузей національної економіки та інноваційного розвитку, а також ужиття заходів щодо вдосконалення державного регулювання в науково-технічній сфері, стимулювання інноваційної діяльності підприємств, установ та організацій.
3.	Міністерство економічного розвитку і торгівлі України	Формує та забезпечує реалізацію інвестиційної й інноваційної політики та організовує формування в Україні інноваційної інфраструктури.
4.	Міністерство освіти і науки України	Формує та забезпечує реалізацію державної політики у сфері освіти, науки, інновацій, інформатизації й інтелектуальної власності.
5.	Державне агентство з інвестицій та управління національними проектами	Здійснює реалізацію державної інвестиційної політики, в тому числі з управління національними проектами.
6.	Державне агентство з питань науки, інновацій та інформатизації України (з 2014 р. – Державне агентство з питань електронного урядування)	Здійснює реалізацію державної політики у сфері наукової, науково-технічної та інноваційної діяльності (до сфери управління агентства належать Український інститут науково-технічної та економічної інформатизації, ДП "Український державний центр науково-технічної та інноваційної експертизи", 10 регіональних центрів науки, інновацій та інформатизації, Державна інноваційна небанківська фінансово-кредитна установа "Фонд підтримки малого інноваційного бізнесу").

*Розроблено авторами на основі аналізу [6, 7, 8, 9, 10, 11].

**Організаційно-економічні основи розбудови економічної моделі
довгострокового розвитку національної економіки**

Назва нормативно-правового акта	Механізми впливу на розбудову інноваційної моделі розвитку
Конституція України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР	Гарантує громадянам свободу наукової та технічної, а також інших видів творчості, захист інтелектуальної власності, авторських прав
Концепція науково-технологічного та інноваційного розвитку України, затверджена Постановою ВРУ від 13 липня 1999 р. № 916-XIV	Визначення концептуальних засад інноваційного розвитку як невід'ємної складової забезпечення національних інтересів держави
Закон України "Про спеціальний режим інноваційної діяльності технологічних парків" від 16 липня 1999 р. № 991-XIV (зі змінами й доповненнями, внесеними Законом України від 01 січня 2011 р. № 2756-17)	Створення державою спеціального правового режиму, який передбачає надання державної підтримки щодо стимулювання діяльності технологічних парків
Закон України "Про інноваційну діяльність" від 4 липня 2002 р. № 40-4 (зі змінами, внесеними Законом України від 02 жовтня 2011 р. № 3715-17)	Визначення мети та принципів державної інноваційної політики, а також правових, економічних й організаційних засад державного регулювання інноваційної діяльності
Закон України "Про пріоритетні напрями інноваційної діяльності в Україні" від 08 вересня 2011 р. № 3715-VI	Визначення стратегічних та середньострокових пріоритетів інноваційної діяльності до 2021 р.
Закон України "Про інвестиційну діяльність" від 18 вересня 1991 р. № 1560-XII зі змінами від 12 серпня 2012 р.	Визначення мети та принципів державної інвестиційної політики, а також правових, економічних та організаційних засад державного регулювання інвестиційної діяльності

* Побудовано на основі [12, 13, 14, 15, 16].

доцільно здійснити такі заходи: запровадити систему дотацій та пільгових кредитів на поворотній і безповоротній основі з бюджетів різних рівнів на проведення розробок і впровадження інновацій, запровадити державні гарантії безризикової інноваційної діяльності за рахунок її страхування, збільшити бюджетні асигнування на науку й освіту, запровадити державні гарантії оплати постачання за кордон високотехнологічних новинок виробникам інноваційної продукції, прискорено імплементувати в Україні міжнародну практику венчурного (ризикового) фінансування інноваційної діяльності на базі новостворюваних наукових центрів та академічних наукових шкіл.

Отже, здійснена оцінка стану стабільності податкового законодавства та інституційного забезпечення інвестиційної та інноваційної діяльності в Україні в розрізі різних аспектів дає змогу зробити висновок, що

суб'єкти економічної діяльності на сучасному етапі не здатні розгорнути результативну науково-технологічну й інноваційну діяльність, оскільки національна інноваційна система позбавлена відтворювальних механізмів інвестування, що є головною перепорою її становлення та розвитку. При цьому чинний механізм оподаткування та регулювання інноваційної діяльності суб'єктів господарювання не лише не сприяє розширенню джерел фінансування інноваційного розвитку, а й протидіє залученню позабюджетних коштів та унеможлиблює формування спеціальних, у тому числі відомчих фондів фінансування інновацій.

Таким чином, можна констатувати, що інституційне забезпечення інноваційного розвитку економіки України здійснюється повільно. Реалізації ключових напрямів такого розвитку, визначених у низці відповідних законодавчих і нормативно-правових до-

кументів, перешкоджають: неузгодженість і фрагментарність державної політики у сфері оподаткування; недостатнє фінансування відповідних державних програм заохочення наукової та науково-технічної діяльності в Україні; відсутність організаційної та фінансової підтримки інноваційних підприємств, а також ефективної системи контролю за інноваційною діяльністю. У цьому контексті забезпечення стабільності оподаткування є об'єктивно необхідним вектором сприяння економічному розвитку держави.

Література

1. Гетьманцев Д.О. Ретроподаткотворчість. "Помилки" держави, заякі відповідальність несе платник податків [Електронний ресурс] / Д. Гетьманцев // Дзеркало тижня. – 2016 – № 21. – Режим доступу : <http://gazeta.dt.ua/business/retropodatkovtvochist-pomilki-derzhaviza-yaki-vidpovidalnist-nese-platnik-podatktiv-.html>
2. Турбулентность налоговых реформ / С.И. Юрий, А.И. Крисоватый, И.А.Майбуров, Т.В.Коцук. – К. : Знання, 2011. – 382 с.
3. Сало Л. Моделювання впливу податкової політики на соціально-економічний розвиток країни // Світ фінансів. – 2015. – Вип. 3. – С. 18–30.
4. Податковий кодекс України від 02.12.2010 р. № 2755-VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/4495-17>.
5. Закон України "Про інноваційну діяльність" від 04.07.2002 р. № 40-IV [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/40-15>.
6. Інформація з офіційного сайту Верховної Ради України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://rada.gov.ua/>.
7. Інформація з офіційного сайту Кабінету Міністрів України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.kmu.gov.ua/>
8. Інформація з офіційного сайту Міністерства економічного розвитку і торгівлі України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.me.gov.ua/>.
9. Інформація з офіційного сайту Міністерства освіти і науки України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.mon.gov.ua/>.
10. Інформація з офіційного сайту Державного агентства з інвестицій та управління національними проектами [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.ukrproject.gov.ua/>.
11. Інформація з офіційного сайту Державного агентства з питань електронного урядування [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://dknii.gov.ua/>.
12. Конституція України від 28.06.1996 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>.
13. Постанова Верховної Ради України "Про Концепцію науково-технологічного та інноваційного розвитку України" від 13.07.1999 р. № 916-XIV [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/916-14>.
14. Закон України "Про спеціальний режим інноваційної діяльності технологічних парків" від 16.07.1999 р. № 991-XIV [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/991-14>
15. Закон України "Про пріоритетні напрями інноваційної діяльності в Україні" від 08.09.2011 р. № 3715-VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/3715-17>.
16. Закон України "Про інвестиційну діяльність" від 18.09.1991р. № 1560 – XII [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1560-12>.
17. Шумпетер А. Теорія економічного розвитку: дослідження прибутків, капіталу, відсотка та економічного циклу / А. Шумпетер ; пер. з англ. В. Старка. – К. : Вид. дім "Києво-Могилянська академія", 2011. – 242 с.
18. Інноваційні фактори економічного зростання : наук. доповідь / Ю. М. Бажал, В. П. Александрова, М. С. Данько [та ін.]. – К. : Інститут економічного прогнозування. 1999. – 51 с.

References

1. Hetmantsev, D.O. (2016). *Retropodatkovorchist. "Pomylky" derzhavy, za yaki vidpovidalnist nese platnyk podatkov* ["Errors" state, which is responsible taxpayer] *Dzerkalo tyzhnia – Mirror of the week*, 21. Available at: <http://gazeta.dt.ua/business/retropodatkovorchist-pomilki-derzhavi-za-yaki-vidpovidalnist-nese-platnyk-podatkov-.html>
2. Yuriy, S.I., Krysovaty, A.I., Maiburov, I.A., Koschuk, T.V. (2011). *Turbulentnost nalogovykh reform* [Turbulence of tax reforms]. Kyiv: Znannia [in Russian].
3. Salo, L. (2015). *Modeliuvannya vplyvu podatkovoi polityky na sotsialno-ekonomichnyi rozvytok krainy* [Modeling of tax policy influence upon national socio-economic development] *Svit finansiv – Finance world*, 3, 18-30 [in Ukrainian].
4. *Podatkovi kodeks Ukrainy vid 02.12.2010 r. № 2755-VI* [Tax Code of Ukraine] (2010, December, 2). Available at: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/4495-17>.
5. *Zakon Ukrainy "Pro innovatsiinu diialnist" vid 04.07.2002 r. № 40-IV* [Law of Ukraine "About innovative activity"] (2002, July, 4). Available at: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/40-15>.
6. *Informatsiia z ofitsiinoho сайту Verkhovnoi Rady Ukrainy* [Information from official website of Supreme Council of Ukraine]. Available at: <http://rada.gov.ua/>.
7. *Informatsiia z ofitsiinoho сайту Kabinetu Ministriv Ukrainy* [Information from official website of Cabinet of Ministers of Ukraine]. Available at: <http://www.kmu.gov.ua/>
8. *Informatsiia z ofitsiinoho сайту Ministerstva ekonomichnoho rozvytku i torhivli Ukrainy* [Information from official website of Ministry of Economic Development and Commerce of Ukraine]. Available at: <http://www.me.gov.ua/>.
9. *Informatsiia z ofitsiinoho сайту Ministerstva osvity i nauky Ukrainy* [Information from official website of Ministry of Education and Science of Ukraine]. Available at: <http://www.mon.gov.ua/>.
10. *Informatsiia z ofitsiinoho сайту Derzhavnoho ahentstva z investytsii ta upravlinnia natsionalnymy proektamy* [Information from official website of State Agency of Investments and National projects management]. Available at: <http://www.ukrproject.gov.ua/>.
11. *Informatsiia z ofitsiinoho сайtu Derzhavnoho ahentstva z pytan elektronnoho uriaduvannia* [Information from official website of State Agency of e-management]. Available at: <http://dknii.gov.ua/>.
12. *Constitutsia Ukrainy vid 28.06.1996 r* [Constitution of Ukraine] (1996, June, 28). Available at: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>.
13. *Postanova Verkhovnoi Rady Ukrainy "Pro Kontsepsiuu nauково-tekhnologichnoho ta innovatsiinoho rozvytku Ukrainy" vid 13.07.1999 r. № 916-XIV* [Decree of Supreme Council of Ukraine "About Concept of scientific-technological and innovative development of Ukraine"] (1999, July, 7). Available at: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/916-14>.
14. *Zakon Ukrainy "Pro spetsialnyi rezhym innovatsiinoi diialnosti tekhnologichnykh parkiv" vid 16.07.1999 r. № 991-XIV* [Law of Ukraine "About special mode of innovative activity of technological parks"] (1999, July, 16). Available at: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/991-14>
15. *Zakon Ukrainy "Pro priorityetni napriamy innovatsiinoi diialnosti v Ukraini" vid 08.09.2011 r. № 3715-VI* [Law of Ukraine "About priority directions of innovative activity in Ukraine"] (2011, September, 8). Available at: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/3715-17>.
16. *Zakon Ukrainy "Pro investytsiinu diialnist" vid 18.09.1991r. № 1560 – XII* [Law of Ukraine "About investment activity"] (1991, September, 18). Available at: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1560-12>.
17. Shumpeter, A. (2011). *Teoriia ekonomichnoho rozvytku: doslidzhennia prybutkiv, kapitalu, vidсотka ta ekonomichnoho tsykladu* [Theory of economic development: studies of income, capital, interest and economic cycle]. Kyiv: Vyd. dim "Kyievo-Mohylianska akademiia" [in Ukrainian].
18. Bazhal, Yu.M., Aleksandrova, V.P., Danko, M.S. (1999). *Innovatsiini faktory ekonomichnoho zrostannia* [Innovative factors of economic growth]. Kyiv: Instytut ekonomichnoho prohnozuvannia [in Ukrainian].

Стаття надійшла до редакції 11.04.2016.